

Õiguskantsler

Tallinna Linnavalitsus
lvpost@tallinnlv.ee

Meie 19.12.2024 nr 7-5/242020/2407497

Õpilaste koolimajast lahkumise kord

Austatud linnapea

Õiguskantsler on saanud viimasel ajal mitu avaldust selle kohta, et osa Tallinna koole piirab alusetult gümnaasiumiõpilaste koolimajast lahkumist. Õiguskantsler on soovitanud kahel Tallinna koolil kodukorra sellekohased nõuded seadusega kooskõlla viia. Soovitused on edastatud teadmiseks ka Tallinna Haridusametile (vt [soovitust](#) Tallinna Tehnikagümnaasiumile ja [soovitust](#) Tallinna 53. Keskkoolile).

Tallinna koolide kodukordadega tutvumisel on selgunud, et gümnaasiumiõpilaste koolimajast lahkumist piiravad ka mõned teised Tallinna koolid. Palun jälgige, et koolide kodukorrad vastaksid seadusele ja et koolijuhid leiaksid üheskoos kooliperega lahenduse, mis ei piira gümnaasiumiõpilaste (nii alaealiste kui ka täisealiste gümnaasistide) koolist lahkumist koolipäeva jooksul.

Seadus annab koolile õiguse kontrollida, kes ja millal koolimajja siseneb ning sealt lahkub. Seadus ei luba aga keelata gümnaasiumiõpilastel koolimajast väljuda ega seada neile selleks tingimusi. Seega tohib registreerida fakti, et gümnaasiumiõpilane väljus koolimajast, ent temalt ei saa nõuda lahkumist lubavat tõendit ega muul viisil tema liikumisvabadust piirata.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 34 kohaselt tohib liikumisvabadust piirata ainult sel juhul, kui selline piirang on sätestatud seadusega. Seadus lubab koolidel turvalisuse ja järelevalve eesmärgil piirata põhikooliõpilaste koolimajast ja kooli territooriumilt lahkumist ([põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse \(PGS\)](#) § 44 lg 7), kuid gümnaasistide kohta see piirang ei kehti.

Mõistetav on, et kool soovib ette teada, kui õpilane tahab tunnist puududa. Seadusega on kooskõlas ka selline lahendus, et gümnaasiumiõpilased või nende vanemad teatavad võimaluse korral koolile õpilase puudumisest ette. Üksteisest lugu pidav vastutustundlik käitumine on osa õpilasi ja koolitöötajaid toetavast koolikeskkonnast (vt ka õiguskantsleri [soovitust](#)).

Palun andke 31. märtsiks 2025 teada, kuidas olete soovitusi järginud.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Vahetundide ajal liikumine ja värskes õhus viibimine

Avalduste lahendamisel kerkis ka küsimus, kas õpilased saavad vahetunni ajal piisavalt liikuda ja värskes õhus viibida. Aktiivne liikumine vahetunni ajal on laste ja noorte tervisele kasulik (vt viiteid teadusuuringutele programmi Liikuma Kutsuv Kool [veebilehelt](#)).

Eesti õpilased ei liigu piisavalt. Maailma Terviseorganisatsiooni [suuniste](#) kohaselt tuleks lastel liikuda päevas vähemalt 60 minutit. [Viimaste andmete järgi](#) liigub piisavalt ehk vähemalt 60 minutit päevas üksnes 43 protsenti Eesti 1.–9. klassi õpilastest. Iga päev käib vabal ajal õues ainult 7–11 protsenti 10–17-aastastest lastest ja noortest.

Seadus ei nõua, et koolid peaksid võimaldama õpilastel vahetunni ajal õue minna. Vahetundide sisustamine ja õues käimise võimalused sõltuvad paljuski sellest, kui suur on koolimaja, kui palju õpib koolis õpilasi, ning mitmest muust asjaolust (nt sellest, kas koolil on piiratud õueala).

[Uuringud](#) näitavad, et koolil on võimalik laste liikumisharjumusi siiski päris palju mõjutada. Näiteks on leitud, et aktiivsed vahetunnid innustavad õpilasi rohkem liikuma ka koolipäeva jooksul. Samuti on kindlaks tehtud, et õuevahetundide ajal liiguvad lapsed kaks korda rohkem kui koolimajas olles.¹

Õpilaste aktiivsuse ja värskes õhus viibimise soodustamine eeldab pikaajalist ja läbimõeldud eeltööd (vt [Liikuma Kutsuv Kool](#) programmi tutvustust ja sellega liitunud koolide kogemusi).

Neil põhjustel palun Tallinna Linnavalitsusel koolijuhtidega arutada, kuidas saaks kool innustada õpilasi koolipäeva jooksul rohkem liikuma ja värskes õhus viibima.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Marje Kask 693 8427
Marje.Kask@oiguskantsler.ee

---

¹ G. M. Lemberg *et al.* [School Children's Physical Activity and Preferred Activities during Outdoor Recess in Estonia: Using Accelerometers, Recess Observation, and Schoolyard Mapping](#) (2023).